

सम्पादकीय

टीआरसी

विधेयकमा सहमति

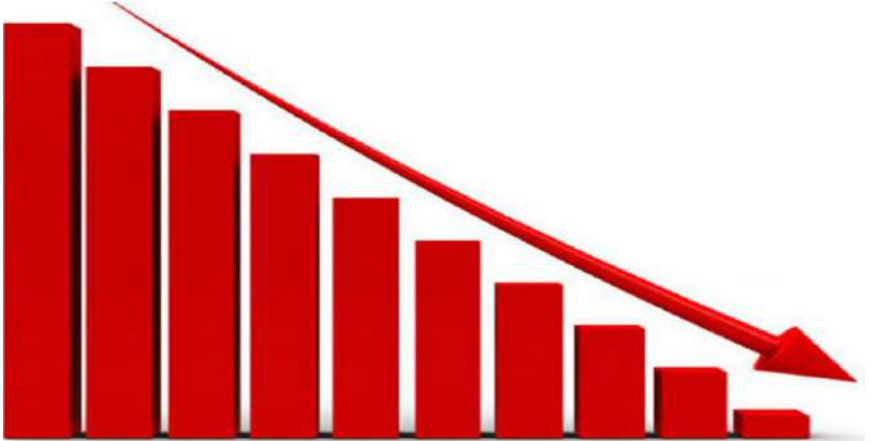
लामो समयदेखि निष्कर्षमा पुग्न नसकेको संक्रमणकालीन न्यायसम्बन्धी (टीआरसी) विधेयकमा प्रमुख तीन राजनीतिक दलबीच सहमति जुट्नु सकारात्मक छ । अब प्रतिनिधिसभाको कानुन न्याय तथा मानवअधिकार समितिले विधेयक अगाडि बढाउने र संसदको चालु अधिवेशनबाटै यो विधेयक पास गर्ने तयारी गरिएकाले सशस्त्र द्वन्द्वका पीडितहरूले न्याय पाउने आशा गरेका छन् ।

माओवादी २०६३ मंसिर ५ मा बृहत् शान्ति सम्झौता गर्दै शान्तिपूर्ण राजनीतिमा आएको हो । माओवादी लडाकू र हतियार व्यवस्थापनको काम टुंगिएको धेरै भयो । द्वन्द्वकालका घटनाको सत्य अन्वेषण गर्ने र पीडितहरूलाई सम्बोधन गर्ने काम कानुनको अभावमा हुन सकेको थिएन् । २०७१ बैशाखमा बेपत्ता पारिएका व्यक्तिको छानबिन र सत्य निरूपण तथा मेलमिलाप आयोग ऐन पनि बनेको थियो । ऐनअनुसार २८ माघ २०७१ मा पहिलो पटक बेपत्ता पारिएका व्यक्तिको छानबिन आयोग र सत्य निरूपण तथा मेलमिलाप आयोग गठन पनि भयो । तर त्यसको केही दिनमै सर्वोच्च अदालतले गम्भीर अपराधमा समेत क्षमादान दिनसकिने गरी ऐनमा गरेको व्यवस्था खारेज गरिदिएपछि निष्कर्षमा पुग्न समस्या हुँदै आएको थियो । अब सर्वोच्चको आदेशअनुसार कानुन बनाउन सहमत भएपछि शान्ति प्रक्रिया निष्कर्षमा पुर्‍याउन बाटो खुलेको छ । पीडितमैत्री कानुन बन्दैन कि भन्ने आशंकालाई सर्वोच्चको आदेश र दलहरूको प्रतिबद्धताले विश्वास जगाएको छ ।

मानवअधिकार उल्लंघनको घटनामा आममाफीका लागि पीडितको सहमति अनिवार्य चाहिन्छ । पीडितहरूले पनि दलहरूको सहमतिलाई सकारात्मक मानेका छन् । विधेयकमा मानवअधिकारको गम्भीर उल्लंघनमा मनसायपूर्वक वा स्वेच्छाचारीपूर्वक गरिएको हत्या समावेश गर्ने, द्वन्द्वकालमा मारिएका तथा घाइते भएका सुरक्षाकर्मीको परिवारलाई पीडित सरह परिपूर्ण दिने, बहिर्गमित लडाकूहरूलाई पनि द्वन्द्व प्रभावितका रूपमा परिपूर्ण दिने, मानवअधिकारको उल्लंघनका घटनामा मेलमिलापका लागि पीडितको स्वतन्त्र सहमति नभएमा आधार कारण हेरेर मुद्दा चलाउने अधिकारीले मुद्दा चलाउन पनि सक्ने, प्रचलित कानुनमा तोकिएको सजायमा २५ प्रतिशतभन्दा नघटाई घटी सजायको मागदाबी गर्न सकिने जस्ता विषयले पीडितमैत्री कानुन बन्ने विश्वास छ ।

अब छिटो विधेयक टुंगोमा पुर्‍याउनुपर्छ । धेरै विधेयक संसदमा अड्केका छन् । यो विधेयक संसदमा अड्काउने होइन, कानुन बनेर कार्यान्वयनमा जानेछ । द्वन्द्व पीडितले न्याय पाउनेछन् । शान्ति प्रक्रिया टुंगोमा पुग्नेछ । यो काम निष्कर्षमा पुग्दा मुख्य दलको जवाफदेहीता र जिम्मेवारीपन देखिनेछ ।

नेप्से परिसूचक पाँच दशमलव २९ अङ्कले घट्यो

काठमाडौँ । धितोपत्र बजारमा शेयर कारोबार मापक नेप्से परिसूचक बिहीबार ओरालो लागेको छ । नेपाल स्टक एक्सचेञ्जका अनुसार नेप्से परिसूचक पाँच दशमलव २९ अङ्कले ओरालो लागेर दुई हजार सात सय ५५ दशमलव ६२ मा सीमित भएको छ ।

दूला कम्पनीको कारोबार मापक सेन्सेटिभ परिसूचक तीन दशमलव २९ अङ्कले ओरालो लागेर चार सय १२ दशमलव ७५ मा सीमित भएको छ । कूल पाँच करोड १३ लाख २१ हजार छ सय २९ किता शेयर ६ २१ अर्ब ७१ करोड ३४ लाख ३१ हजार सात मूल्यमा कारोबार भएको छ । कारोबार भएका कूल १३ उपसमूहमध्ये सात उपसमूहको

शेयर मूल्य ओरालो लागेको छभने छ उपसमूहको शेयर मूल्य भने उकालो लागेको छ ।

नेप्सेका अनुसार पाँच कम्पनीको शेयर मूल्यमा १० प्रतिशतले वृद्धि भइ सकारात्मक सर्किट लागेको छ । त्यसमा एचआइडिएल, नेपाल हाइड्रो डेभलपर, शुभम् पावर, सिटी होटल र कुर्थली बुखारी स्मल हाइड्रोपावर छन् ।

यस्तै, पिपल्स हाइड्रोपावर नौ दशमलव १३, प्रभु बैङ्कको ऋणपत्र आठ दशमलव ६५, रसुवागढी हाइड्रोपावर सात दशमलव शून्य नौ, अप्पर सोलु हाइड्रोपावर छ दशमलव ७० र मन्दकानिकी हाइड्रोपावरका लगानीकर्ताले छ दशमलव ५५ प्रतिशतले गुमाएका छन् ।

पुष्पलालको जन्म शताब्दी वर्ष

नेपाल कम्युनिष्ट पार्टीको स्थापना २२ अप्रिल १९४९ मा भएको थियो । यसका प्रमुख संस्थापक नेता क. पुष्पलाल भने अरु क. नरबहादुर कर्मचार्य, क. निरञ्जन गोविन्द वैद्य, नारायण विलास जोशी साथै महिला नेतृ क. मोतीदेवी श्रेष्ठ थिए । यसमध्ये यो वर्ष क. पुष्पलालको जन्म शताब्दी वर्ष पनि हो । क. पुष्पलालको जन्म वि.स. १९८१ असार १५ गते भएको थियो । यसै सन्दर्भमा अहिले देशका विभिन्न कम्युनिष्ट पार्टी, संघसंस्था र विचार समूहहरूले क. पुष्पलालको जीवनी, व्यक्तित्व र कृति अनि उहाँले नेपालको राजनीतिक, आर्थिक र सामाजिक खास गरी नेपाल कम्युनिष्ट पार्टीको स्थापना र त्यसको ऐतिहासिक विकासक्रममा उहाँबाट भए गरेका योगदानहरूको केही चर्चा परिचर्चा हुने गरेका छन् । यसै क्रममा सर्वप्रथम उहाँप्रति हार्दिक भावपूर्ण श्रद्धाञ्जली अभिनन्दन साथै लाल सलाम ।

क.पुष्पलाल नेकपाका संस्थापक नेता मात्रै होइन नेपालमा सर्वप्रथम कम्युनिष्ट विचार र सिद्धान्तलाई स्थापित गर्ने पहिलो मार्क्सवादी र लेनिनवादी नेता पनि हुन् । जसरी रूसमा प्ले खानोवले मार्क्स-एंगेल्सद्वारा लिखित कम्युनिष्ट पार्टीको घोषणा पत्रलाई रूसी भाषामा उल्था गरी रूसमा कम्युनिष्ट विचार र सिद्धान्तलाई प्रचारप्रसारमा ल्याए जसको प्रभावबाट रूसमा महान मार्क्सवादी-लेनिनवादी नेता क. लेनिन र स्टालिन लगायत हजारौ कम्युनिष्ट नेता-योद्धाहरूको जन्म भयो । त्यसैगरी क. पुष्पलालले पनि नेपालमा पहिलो पटक २००५ सालमा त्यो कम्युनिष्ट पार्टीको घोषणा पत्रलाई नेपाली भाषामा अनुवाद गरेर नेपालमा विश्व सर्वहारावर्गको वैचारिक सिद्धान्त, राजनीति र कार्यक्रमलाई विजारोपण गर्ने जस्तो महान योगदान र उपलब्धि गर्नुभयो । त्यसपछि क. पुष्पलालको अर्को महान् योगदान र उपलब्धि २००६ अर्थात् २२ अप्रिल १९४९ का दिन नेपाल कम्युनिष्ट पार्टीको स्थापना गर्नु हो ।

क. पुष्पलालले नेकपाको स्थापना मात्रै नगरी १५ सेप्टेम्बर १९४९ मा नेकपाको घोषणापत्र समेत अधि सादै पार्टीको विचार सिद्धान्त साथमा नीति कार्यक्रम समेत त्यहाँ उल्लेख छ । तर दुःखको कुरा त्यो अनुसारको नीति कार्यक्रम नेकपा स्थापना भएको ७५ वर्ष पूरा भइसक्दा पनि सम्पन्न हुन सकिरहेको छैन । त्यसमा उल्लेखित बुँदा नं. १ देखि १२ सम्मले त्यतिबेले नयाँ जनवादी क्रान्तिको रूपरेखा प्रस्तुत देख्न सकिन्छ । तर विडम्बना आज देशका धेरै जस्तो नामधारी कम्युनिष्ट पार्टीहरूले देशमा पूँजीवादी गणतन्त्र अर्थात् नयाँ जनवादी क्रान्ति पूरा भइसक्यो भन्दै कथित समाजवादको नारा फलाक्दै हिँडिरहेका छन् । त्यसमा उल्लेखित सबै बुँदाहरूलाई यहाँ उल्लेख गर्न सम्भव छैन । तैपनि केही बुँदा जस्तो बुँदा नं. ४ मा 'एक कौडी पनि हर्जना नदिइकन जग्गिदारी तथा सामन्तवादी शोषणका सम्पूर्ण प्रथाहरूलाई निर्मूल पारिदिने र किसानहरूलाई भागवण्डा गरिदिने । गाउँ देहातका कर्जा र व्याजखोर प्रथालाई हटाइदिने । खेतला (खेत मजदुरहरूलाई) बाच्च थोथ्य ज्वाला दिने ।' त्यस्तै बुँदा नं. ५ मा 'यातायात, बैंक, चिया बगान, खानी र उद्योग धन्दामा लगाइएका विदेशी पूँजीहरू राज्यद्वारा जफत गरी राष्ट्रियकरण गर्ने ।' बुँदा नं. ११ मा 'निशुल्क सबैलाई शिक्षा र प्राथमिक शिक्षा अनिवार्य गर्ने' आदि शिक्षा स्वास्थ्य र रोजगारीको म्यारेटी, जग्गा कसको जोले घर कसको पोलेको जस्ता नारा त्यहाँ उल्लेख छन् । तर आज थिने पुष्पलालका शिष्य हो भन्ने माले, एमाले र माओवादी लगायतका

पार्टीहरूले समाजवादका नारा फलाक्दै हिडे पनि त्यतिबेला अधि सारेका ती नीति कार्यक्रम अहिले पनि जस्ताको तस्तै छन् । पूरा भएकै छैनन् ।

क. पुष्पलालको यो पहिलो राजनीतिक चरणमा देशको राष्ट्रियता, जनतन्त्र र जनजीविकाको बारेमा थुप्रै उपलब्धि भए । त्रिपक्षीय दिल्ली सम्झौता (राजा, राणा र काग्रेसबीच) को विरोध भयो । त्यसले राष्ट्रिय जागरणमा दूलो हलचल पैदा गर्‍यो । किसान मजदूरहरूलाई संगठित गरी दूलदूला किसान आन्दोलन भए । जसबाट आर्ताकित भई तत्कालीन काग्रेसी सरकारले नेकपामाथि प्रतिबन्ध नै लगायो । तर २०१० सालपछि नेकपाको नेतृत्व मनमोहन अधिकारीमा गयो । त्यसपछि नेकपामाथिको प्रतिबन्ध हटाउने नाममा पार्टीलाई विस्तारै दक्षिणपन्थी अवसरवादी हुँदै राजावादीमा रूपान्तरित गराउने काम भयो । दोस्रो महाधिवेशनका महामन्त्री डा. केशर जंग रायमाझी नै राजावादी बने । २०१७ सालमा त राजा महेन्द्रले फौजी 'कु' नै गरी संसदलाई नै विघटन गराउन पुगे । त्यसपछि नेकपाको दर्भंगा प्लेनन भारतमा बस्थ्यो । यो सबैको समीक्षा गर्दै पार्टीको आगामी कार्यक्रमको बारेमा छलफल हुँदा पार्टीमा दुई मतहरू देखा परे । विघटित संसदको पुनर्स्थापना यो क. पुष्पलालको मत थियो भने दोस्रो क. मोहन विक्रमको संविधानसभाको निर्वाचन भन्ने थियो ।

यहीनिर पुष्पलालको केही कमजोरी देखा पर्‍यो । वास्तवमा २०१७ सालको फौजी 'कु' का पछाडि त्यसैले काम गरेको थियो । २००७ साल फागुन ७ गतेको घोषणामा तत्कालीन राजा त्रिभुवनले विधानसभा निर्वाचनद्वारा नै संविधान निर्माण गर्ने बताएका थिए । तर पछि राजाले त्यसलाई बेवास्ता गर्दा गर्दै २०१५ सालमा त्यो विना अर्थात् राजा निर्मित संविधानका आधारमा संसदीय निर्वाचन भयो । काग्रेसको दुई तिहाई बहुमत भए पनि अन्ततः राजा महेन्द्रले २०१७ सालमा त्यसलाई भंग गराउन पुगे । यसका पछाडिको मूल कमजोरी नै त्यही भयो जसले गर्दा संसदको विघटन र निरंकुशताको थालनी । अब फेरि त्यही गल्ती कम्युनिष्ट पार्टीबाट नदोहोराउनका लागि संविधानसभाको निर्वाचनको नारा अधि सारिएको थियो । तर त्यतिबेला पार्टीको बहुमत त्यसमा हुँदाहुदै पनि पार्टी नेतृत्वले त्यसलाई अधि बढाउन चाहिन । यसमा अरु नेताहरूको साथसाथै क. पुष्पलालको पनि केही कमजोरी भयो । यसमा मूलत बदमासी नेपाली काग्रेसकै थियो । काग्रेसले त्यो गरे पनि कम्युनिष्ट पार्टीले त्यसको विरोध गर्दै संविधानसभाको निर्वाचनकै लागि अधि बढेको भए सम्भवत २०१७ सालको फौजी 'कु' नहुन पनि सक्थ्यो ।

जे होस् २०१० सालदेखि २०२४ सालसम्म नेकपाको तत्कालीन स्थितिमा क.पुष्पलालको केही कमजोरी देखिए पनि २०२५ सालमा छिन्निभन्न रहेको नेकपालाई पुर्नगठन गराउने महत्वपूर्ण काम क. पुष्पलालबाट नै भयो । २००६ सालको स्थापना कालमा अधि सारिएका ती पार्टीका विचार-सिद्धान्त र नीति कार्यक्रमलाई अफ विस्तार गरी ठोस रूपमा नै त्यसलाई नयाँ जनवादी कार्यक्रमकै रूपमा अधि सार्ने काम क. पुष्पलालबाट नै भयो । पार्टीको सिद्धान्तको रूपमा मार्क्सवाद-लेनिनवाद साथमा माउत्सेतुङ विचार धारालाई पनि अधि सार्ने पहिलो काम क. पुष्पलालबाट नै भयो । त्यसैले नेपालमा सर्वप्रथम मार्क्सवाद-लेनिनवादलाई स्थापित गर्ने पहिलो नेताको साथसाथै माओ विचार धारालाई समेत स्थापित गराउने पहिलो कम्युनिष्ट नेता पनि क. पुष्पलाल नै हो ।

तर पछिल्लो कालमा उहाँमा देखिएका केही वैचारिक र राजनीतिक कमजोरीका कारण उहाँ विवादित बन्नु भयो । यही कमजोरीलाई समाउँदै उहाँकै केही चेला चपेटाहरूले उहाँलाई बदनाम गराउँदै हिँड्न थाले । भ्रामा विद्रोही र मुक्ति मोर्चामा समिलितको साथै पछि चौ.म. पक्षधरहरूले पनि उहाँमाथि आक्रमण गर्न थाले । यतिसम्मकि मोहन विक्रम सिंहले त गद्दार पुष्पलाल नामक एउटा पुस्तक नै प्रकाशमा ल्याए ।

निश्चय नै क. पुष्पलाल एउटा सच्चा मार्क्सवादी-लेनिनवादी र माओ विचारधार पक्षधर नेपालको प्रमुख नेता नै हुनुहुन्छ । नेपालमा सर्वप्रथम नयाँ जनजादी क्रान्तिको रूप रेखा तयार पार्ने पहिलो कम्युनिष्ट नेता पनि उहाँ नै हो । तर यसलाई व्यवहारमा उतार्ने क्रममा उहाँमा देखिएका केही वैचारिक र राजनीतिक कमजोरीका आधारमा उहाँलाई निम्नस्तरबाट गाली गलौज गर्नु अफ 'गद्दार' नै भनिहान्नु उहाँप्रतिको दूलो अपमान नै हो । त्यतिबेला उहाँको त्यस्तो अपमान गर्ने ती नेताहरूनिर आज फर्केर हेर्दा कस्तो अचम्म लाग्छ ? हिजो काग्रेसी नारा अनि काग्रेसी सहकार्य गर्दा गद्दार पुष्पलाल भन्नेहरु आज फेरि त्यही काग्रेसीकै एकता र सहकार्यबाट संसदमा छिरेका छ्ने । यतिसम्म कि काग्रेस नेतृत्वकै सत्ताका गहाल चुहाउँदै बसिरहेका छन् । हालको काग्रेस-एमाले गठबन्धन सरकार अनि पहिलेको काग्रेस, एमाओवादी, एस र मसालबीचको संयुक्त गठबन्धन सरकारको यो चित्र अनि त्यो पहिलेको पुष्पलालप्रतिको अपमानलाई हेर्दा र विचार गर्दा वास्तविक गद्दार त को रहेछ ? बल्ल अहिले छर्लङ्ग हुँदैछ ।

मान्छे सबैका गल्ती कमजोरी हुन्छ नै । क. पुष्पलाल पनि मान्छे नै भएकाले उहाँका पनि गल्ती कमजोरी भएका थिए । ती केही गल्ती कमजोरीलाई तिलको पहाड भए जस्तै गरी उहाँप्रति त्यतिबेला जाइलामे अनि अहिले उहाँको मृत्युपछि फेरि उहाँकै फोटो भित्तामा टाँसी क्रान्तिकारी भनिनेहरु वास्तवमा क्रान्तिकारी कम्युनिष्ट हुँदै होइन । वास्तवमा क. पुष्पलाल सच्चा कम्युनिष्ट क्रान्तिकारी भए पनि उहाँको केही वैचारिक र राजनीतिक कमीकमजोरी भएका थिए । संविधानसभा निर्वाचनको निकटतमा विघटित संसदको पुनर्स्थापना काग्रेसी नाराको समर्थन, अनि काग्रेस पार्टीलाई राष्ट्रिय पुँजीपति वर्गको पार्टी स्वीकार गरी संयुक्त मोर्चा निर्माणको नारा साथै चिनियाँ सर्वहारा साँस्कृतिक क्रान्तिको विरोध, रूसी, सामाजिक, साम्प्राराज्यवादप्रतिको मौनता यी आदि गल्ती कमजोरीका बाबजुद उहाँकै पहलकदमी र नेतृत्वमा नेकपाको स्थापना अनि त्यसको घोषणापत्र जारी गर्दै नेपालमा कम्युनिष्ट आन्दोलनको थालनी र सुरुवात उहाँबाटै भएको हो । साथै उहाँबाट नै चिनियाँ क्रान्तिको मोडेलमा नेपालमा नयाँ जनवादी क्रान्तिको आधारशिला तयार पारिएको हो ।

अन्त्यमा अहिले क. पुष्पलालकै अनुयायी अफ मार्क्सवादी-लेनिनवादी र माओवादी नै हो भन्नेहरूले अब नेपालमा पुँजीवादी गणतन्त्र सम्पन्न भएको र अब समाजवादी अफ वैज्ञानिक समाजवादी कार्यक्रम नै लागू गर्ने भन्नेहरूका लागि क. पुष्पलालले अधि सार्नु भएको एउटा भनाइ उल्लेख गर्न चाहन्छु -'जबसम्म नेपालको माटोबाट सामन्ती, शोषण व्यवस्था र यसलाई आड तथा भरोसा दिई शोषण कार्यमा हिस्सेदार भइरहेको विदेशी पुँजीवाद खास गरेर भारतीय एकाधिकार पुँजीवाद तथा अमेरिकी साम्प्राराज्यवादलाई समूल नष्ट गरिदैन तबसम्म नेपालको अर्धसामन्ती तथा अर्धऔपनिवेशिक स्थिति पनि खतम हुन सक्दैन ।'

दैनिक स्याउ खाँदा शरीरलाई यस्ता फाइदा

देखिएको थियो, तर स्याउ खानेका भन्दा कम ।

जान्नुहोस् अरु फाइदा:

सेतो र स्वस्थ दाँत : स्याउ चपाउँदा र टोक्दा निस्कने रयालले दाँत सद्नबाट बचाउनुको साथै ब्याक्टेरियाको संख्या घटाउछ ।

एन्जाइमर हुन दिँदैन : स्याउले मस्तिस्कलाई बुढो हुन दिँदैन र हृदय स्वस्थ र तन्दुरुस्त राख्छ ।

डाइबिटीज हुन दिँदैन : हरेक दिन एक दाना स्याउ खाने मानिसमा टाइप २ डाइबीटीज हुने सम्भावना २८ प्रतिशतले कम हुन्छ ।

कोलेस्टेरोल घटाउँछ : स्याउमा पाइने घुलनसिल फाइबर आन्द्राको चिल्लो पदार्थसँग बाध्न्छ र शरीरमा कोलेस्टेरोलको मात्रा कम हुन्छ ।

स्वस्थ मुटु : स्याउमा पाइने फाइबरले धमनीका भित्ताहरूमा कोलेस्टेरोल जम्न नदिइ रक्तसञ्चारलाई स्वस्थ बनाइ राख्छ ।

पित्तथैलीको पत्थरी : पित्तथैलीमा भएको पित्तमा कोलेस्टेरोलको मात्रा बढी भएमा त्यो जम्न गई पत्थरी हुन्छ । स्याउ खाँदा त्यसमा

भएको फाइबरले कोलेस्टेरोलको मात्रा घटाइ पित्तथैलीको पत्थरी हुन दिँदैन ।

भाडा पखला तथा कब्जियत : स्याउमा भएको फाइबरले भाडा पखलाको बेला धेरै पानी सोसी भाडा पखला नियन्त्रण गर्छ । त्यसैगरी कब्जियत भएको बेला त्यहि फाइबरले कोलनबाट पानी तानी कब्जियत निकोपार्न मद्दत गर्छ ।

तौल नियन्त्रण : धेरै नसर्ने रोगहरु जस्तै मुटुरोग उच्चरक्तचाप मधुमेह आदि शरीरको तौलसँग सम्बन्धित हुन्छ । स्याउमा पाइने धेरै फाइबर र कम क्यालोरीले शरीरको तौल नियन्त्रण गर्न मद्दत गर्छ ।

कलेजोको शुद्धीकरण : शरीरमा छिने खानामा धेरै विषालु पदार्थहरु रहेका हुन्छन् । त्यसलाई शरीरको रक्तसञ्चार प्रक्रियासम्म पुग्नबाट रोक्ने काम कलेजोले गर्छ । जसले गर्दा कलेजोमा विषालु पदार्थ भरिएको हुन्छ । स्याउ एक त्यस्तो फल हो जसले कलेजोलाई शुद्ध र सफा गर्न मद्दत गर्छ ।

रोगप्रतिरोधात्मक क्षमता : स्याउमा पाइने क्यूएरसेटिन नामक एन्टी अक्सिडेन्टले शरीरको रोग प्रतिरोधात्मक क्षमता बढाउन मद्दत गर्छ । स्वास्थ्य खबरबाट

hghLjg; ƒ k[o]f hf]8Psf] lfi dVo kfylds tfdf

प्यूठान जिल्लामा अवस्थित २१३.४१ वर्ग कि.मि. क्षेत्रफल रहेको यस नौबहिनी गाउँपालिका समुद्र सतहबाट न्यूनतम ८७४ मिटरदेखि अधिकतम ३६०६ मिटरसम्मको उचाइमा रहेको छ । यस गाउँपालिकाको पूर्वमा गौमुखी र भिमरूक गाउँपालिका, पश्चिममा रोल्पा जिल्ला, उत्तरमा रोल्पा र बागलुङ जिल्ला र दक्षिणमा प्यूठान नगरपालिका र भिमरूक गाउँपालिका पर्दछन् । यस गाउँपालिकाको अधिकांश क्षेत्र वनजंगलले ओगटेको छ । जंगल तथा जलाधार क्षेत्रको कमी नभएको यस गाउँपालिकामा सानाठूला खोला तथा नदीहरू बग्ने गर्दछन् । देश सघीय संरचनामा विभाजन हुनुभन्दा अघि साविकको डाम् गौविस अध्यक्ष भइ लामो समय काम गरी स्थानीय तहको दोस्रो निर्वाचनबाट निर्वाचित भएका नौबहिनी गाउँपालिका प्यूठानका **अध्यक्ष दिलबहादुर थापा**सँग नौबहिनीको समग्र विकासको अवस्था तथा अवधारणा बारे दैनिक लुम्बिनी पत्रिकाका जिल्ला संवाददाता **राधिका भुसाल**ले गरेको कुराकानीको सम्पादित अंश :

» **तपाईंको पालिकामा जनताको अपेक्षाअनुसार काम भएको छ ?**

विशेष गरी म निर्वाचित भइसकेपछि धेरै जनताको धेरै अपेक्षाहरू हुन्छन् । जनताले अपेक्षा गरेअनुसार काम गर्न नसके पनि हाम्रो तर्फबाट राम्रा कामहरू थालनी गरेका छौं भन्ने लाग्छ । जनतालाई दिर्घकालिन रूपमा हित हुने वा फाइदा हुने खालका कामको सुरुवात गर्नेछौं । हामी नौबहिनी गाउँपालिकालाई व्यवस्थित रूपले सडक सञ्जालमा जोड्ने, खानेपानीलाई एक घर एक धारा अवधारणाका अनुसार हामीले काम अघि सारेका छौं । सीमित स्रोत साधनलाई प्रयोग गरेर जनताको आवश्यकतालाई मध्यनजर गरेका छौं । समग्र नौ बहिनीवासी जनसमुदायलाई एकीकृत गरेर विकास पूर्वाधार, क्षमता विकास, उत्पादनसँग जोडिनतर्फ योजना अगाडि सारेका छौं ।

उत्पादनसँग प्रत्येक व्यक्ति जोडिएर आर्थिक सुचारूलाई माथि उठाउन पर्छ । नौ बहिनीको प्रत्येक वडामा कुनै न कुनै बस्नुको उत्पादन गरी आयआर्जनसँग जोड्ने छौं । व्यक्तिगत रूपमा जनताको अपेक्षा पूरा नभएका होलान, तर सँगै नौबहिनीको समग्र विकासमा हामी लागि रहेका छौं ।

» **कुन क्षेत्रलाई बढी प्राथमिकतामा राखेर बजेट विनियोजन गर्नु भएको छ त ?**

समग्र रूपमा हेर्दा भौगोलिक रूपमा अलि विकट भएको हुँदा यहाँका जनताको जीवनस्तर माथि उठाउनको लागि कृषि क्षेत्रलाई मुख्य प्राथमिकतामा राखेका छौं । सँगै शिक्षा, स्वास्थ्य क्षेत्रको अवस्था पनि अलि नाजुक छ । त्यसकारण कृषि, शिक्षा, स्वास्थ्य क्षेत्रलाई विशेष जोड दिनुपर्छ । कृषिलाई आधुनिकीकरण गरी प्रत्येक नागरिकलाई आर्थिक आयआर्जन गर्ने वातावरण मिलाउन सके मात्र सबै क्षेत्रको विकाससँगै अगाडि जाने हुँदा यी क्षेत्रलाई नै प्राथमिकतामा राख्ने गरेका छौं । युवाहरू गाउँ छोड्दै शहर तथा विदेशीने समस्यालाई अन्त्य गर्न पनि कृषिमा लगानी गर्न जरूरी छ । सबैलाई रोजगारी दिन त नसकिरहला, तर सीप तथा क्षमता वृद्धि गर्ने कार्यक्रमहरूमा बजेट विनियोजन गरी व्यवसायिक रूपमा जोड्न सकिन्छ ।

» **निर्वाचनका बेला बनाइएको घोषणा पत्रमा राखिएको कुरा कति पूरा भएका छन् ?**

lbnaxfb/ ylfk

अध्यक्ष

नौबहिनी गाउँपालिका, प्यूठान

नौ बहिनी गाउँपालिकाभित्रका मुख्य ठाउँहरूलाई सडक सञ्जालले जोड्नु पर्छ भनेका थियौं, त्यससँगै जनताको स्वास्थ्य अवस्था र गुणस्तर शिक्षाको कुरा गरेका थियौं, सोहीअनुसार अहिले काम भइरहेको छ । सबै जनालाई रोजगारी दिन नसके पनि सीप सिकाएर आयआर्जनसँग जोड्न कोशिस गरिरहेका छौं ।

» **तपाईंको पालिकामा सघीय र प्रदेश सरकारका योजनाहरू कतिको परेका छन् ?**

सघ र प्रदेशबाट नियमित रूपमा आउने पर्ने योजनाहरू त आएका छन् । त्यस बाहेक हाम्रो अलि ठूलो लागतमा हुने योजनाहरू माग गरेका छौं । बाहाने, खवाड, लिचा स्याउलिवाड, बागलुङको बुर्तिवाड हुँदै मध्य पहाड लोकमार्गमा जोड्ने सडकलाई गत आर्थिक वर्ष बजेट पारेका थियौं । अब टेन्डरको प्रकृया पूरा भएर काम सुरु भएको छ, यो हाम्रो लागि ठूलो योजना हो । यसबाहेक खानेपानी, सामान्य सडकहरूलगायतका योजनाहरू आएका छन् । प्यूठानबाट निर्वाचित सासंद, राजनीतिक दलमा नेताहरू सबैको समन्वय गरेर काम गरेका छौं, हाम्रो अपेक्षाअनुसार योजना नपरे पनि मात्रामक रूपमा योजनाहरू आएका छन् ।

» **तपाईंको बाँकी कार्यकालको योजना कस्तो छ ?**

गत वर्षको नीति तथा कार्यक्रममा नौबहिनीलाई वर्गीकरण गरेर हामीले गौरवका योजनाहरू सुरु गरेका छौं । यी सबै योजनाहरूको काम चुस्त दुरुस्त सम्पन्न गर्नुछ । गत वर्ष बाहाने बजारभित्रको सडकलाई ढलान गरेका छौं, यस वर्ष बाहानेदेखि डाम् हुँदै लिचा जोड्ने सडक, बहाने, लुङ हुँदै तुषारा जोड्ने सडक कालोपत्रे हुँदैछन् । बहाने, भिरविसौना हुँदै डाम् जोड्ने सडक पनि कालोपत्रे हुने प्रकृयामा छ । यही हिसाबले काम गर्दै जाँदा

अबको १० वर्षभित्र नौ बहिनीका प्रत्येक गाउँबस्तीका सडकहरू कालोपत्रे गर्ने महत्वाकांक्षी योजनाहरू अघि सारेका छौं । यहाँका कृषकहरूलाई सहकारीसँग जोडेर उत्पादनमा आधारित अनुदानलाई प्राथमिकता दिनेछौं, साथै हरेक नागरिकलाई आयआर्जनसँग जोड्न सीप सिकाउने, तालिमहरू प्रदान गर्नेलगायतका काम गर्ने छौं ।

» **नौबहिनीका पर्यटकीय स्थलहरूलाई कसरी प्रवर्द्धन गर्दै हुनुहुन्छ ?**

हाम्रो पालिकामा प्यूठान जिल्लाको सबैभन्दा अग्लो पहाड कोठीभिर समुन्द्री सतहदेखि ३६ सय मिटर उचाइमा अवस्थित छ । त्यसै साथै प्राकृतिक सुन्दरताले भरिएको खलेसेवाडमा कोठभिर युवा क्लबद्वारा नयाँ वर्षको अवसरमा मेला आयोजना गरेको थियो । नौबहिनी गौमुखी संरक्षण वन नामको साभामा संस्था छ, यसले यहाँ भएका धार्मिक तथा पर्यटकीय स्थलहरूलाई प्रवर्द्धनको लागि महत्वपूर्ण भूमिका निर्वाह गर्ने गरेको छ । नौबहिनी र प्यूठान नगरपालिकाको साभामा पर्यटकीय स्थल भुलेनी, बाहुन पोल्नेडाँडा, कटपेरा त्यसैगरी धार्मिक पर्यटकीय स्थल लुङको मस्तधाम, लुप्तुङको देवाली, मार्केथान, भौँक्रीस्थानलगायतका ठाउँहरूलाई व्यवस्थित गरी पूर्वाधार निर्माण गर्दै आम्रदानीको स्रोतसँग जोड्नु पर्छ ।

» **जनप्रतिनिधि र कर्मचारी विचको सम्बन्ध कस्तो छ ?**

अन्य पालिकाहरूमा जनप्रतिनिधि र कर्मचारीबीच खटपट हुने गरेको सुने गरेका छौं । हाम्रो गाउँपालिकामा कुनै समस्या छैन । सबैलाई आफ्नो कर्तव्य र अधिकार थाहा छ, सोहीअनुसार आफ्नो जिम्मेवारीमा रही काम गरिरहेका छौं ।

२२ वटा नर्सिङ कलेजले सम्बन्धन पाउने

बुटवल । विभिन्न २२ वटा नर्सिङ कलेजलाई सम्बन्धन दिन संसदीय समितिले सरकारलाई निर्देशन दिएको छ । चिकित्सा शिक्षा आयोगका उपाध्यक्ष प्रा.डा. अञ्जनीकुमार भाका अनुसार २२ वटा संस्थाले आयोगबाट आशयपत्र प्राप्त गरेका छन् ।

आशयपत्र पाएका संस्थाहरू सम्बन्धन प्राप्त गर्ने प्रक्रियामा प्राविधिक शिक्षा तथा व्यावसायिक तालिम परिषद् (सीटडीभटी) पुगेको छ । ती २२ वटा संस्थाले नर्सिङ पढाउने चाहेका छन् । तर, यही साउन १९ गते इन्ट्रान्स परीक्षा हुँदैछ । त्यसपछि आफूहरूले नर्सिङ पढाउने अनुमति पाउनुपर्ने सम्बन्धित संस्थाहरूको माग छ ।

यो मागका सम्बन्धमा छलफल गर्न बिहीबार बसेको प्रतिनिधिसभाको शिक्षा, स्वास्थ्य तथा सूचना प्रविधि समितिको बैठकले मापदण्ड पूरा गरेर अगाडि बढेका संस्थाहरूलाई सम्बन्धन दिन निर्देशन गरेको हो ।

प्राविधिक शिक्षा तथा व्यावसायिक तालिम परिषद्को बैठक तत्काल राखी सम्बन्धनका लागि चिकित्सा शिक्षा ऐन २०७९ र सो सम्बन्धी नियमावली बमोजिम आवश्यक मापदण्ड, शर्त र प्रक्रिया पूरा गरेका संस्थाहरूलाई आयोग समक्ष पेश गरी सम्बन्धन स्वीकृति गरी यसै शीक्षक सत्रभित्र भर्ना प्रक्रिया प्रारम्भ गर्न शिक्षा, विज्ञान तथा प्रविधि मन्त्रालयलाई निर्देशन दिने समितिको निर्णय छ ।

HYDRABADI DUM BIRYANI

Quality Lassi Center

9809529708, 9826426071

Butwal-6, Nepalgunj Road

www.hydrabadimatkadumbiryani.com

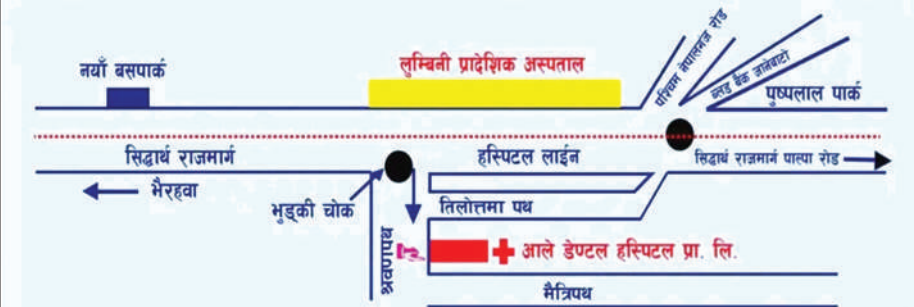
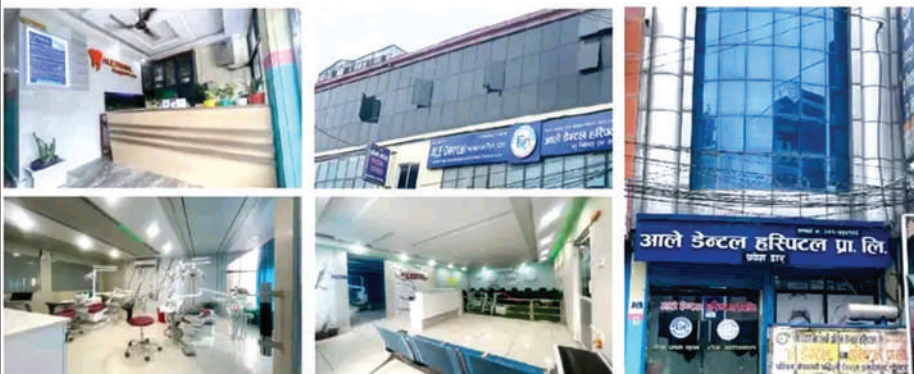
नेपाल सरकारद्वारा मान्यता प्राप्त पश्चिम नेपालकै पहिलो बहु विशेषज्ञ दन्त अस्पताल

आले डेण्टल हस्पिटल प्रा. लि.

अवगतपथ, बुटवल-६, रुपन्देही, नेपाल (भुङ्कीचोक देखि ५० मिटर पूर्व)

☎ 071-530108, 532544 ✉ dentalhospitalale@gmail.com www.aledentalhospital.com

डाँत, मुख तथा गिजा उपचार केन्द्र

"Healthy Smile, Happy Life" Our Location "स्वस्थ मुस्कान, खुशी जीवन"

हामी बोलेर मात्र होइन पुन्याएर छाड्छौं

तपाईंको अत्यन्तै जरूरी चिठी एवं पार्सलहरू

नेपाल लगायत भारत र विश्वका प्रमुख शहरहरूमा

पठाउनु परेमा हामीलाई सम्भन्नुहोस् ।

सुपर काइनेटिक कुरियर्स सर्विस

ट्राफिक चोक हिमालयन

बैंकको साइड (सुर्य लाईफ इन्सोरेन्स भएकौ भवन)

फोन:- ०७१४२५७९

आकर्षक डिजाइन तथा छपाई

सबै किसिमका रंगिन तथा सादा डिजाइनका साथै सम्पूर्ण छपाईको लागि सधै हामीलाई सम्भन्नुहोस्

सम्पर्क:

आइडिया डिजाइन्स/अफसेट प्रेस

बुटवल-७, पुरानो बसपार्क (सब्जीमण्डी पछाडि)

यातायात मजदुर संघको भवनमा

फोन:-०७१-५५०२९३

मो. ९८५७०३५३८०, ९८४७१२३९५७

E-mail:ideapressbt@gmail.com

ट्वाइलेट सफा गराउनुहोस्

बुटवल सेनेटरी प्रा.लि.

९७४५४०५९७३, ९८०७४०९८५२

सेफ्टी टंकी, रिज सफा गर्नु परेमा तथा सेनेटरी सम्बन्धी

कुनै पनि काम परेमा हामीलाई सम्पर्क गर्नुहोस् ।

मनिषा सेनेटरी ९८५११८७९६६, ९८४७१२४१८५

शर्बेस सेनेटरी ९८४७०३९१४३, ९८५७०३४३८३

रियुस सेनेटरी ९८११४२८७३०

रेसुझा सेनेटरी/रेसुझा वाटर सप्लायर्स ९८५७०५७०७०